

Життєві форми. Відобразили різноманітність екологічних умов, у яких формувалась конкретна флора. Найчастіше будують і аналізують спектри життєвих форм за Раункієром.

При проведенні ботанічного огляду популяції різних видів деревних та чагарникових культур міста Нововолинська було виявлено 63 види деревних і кущоподібних форм рослин, які використовуються в озелененні.

Проведений їх морфологічний аналіз із вказанням декоративних якостей деревних і чагарникових форм: розміри рослин, форму і текстуру кори стовбурів, будову і форму крон, орнамент і забарвлення листя, форму і колір квіток та плодів.

За життєвими формами види інтродукованої та аборигенної дендрофлори культурних насаджень міста Нововолинська Волинської області розподіляються таким чином: дерева – 40 видів, кущі – 21 вид, ліани – 2 види. Проведення систематичної інвентаризації дало можливість виявити, що на території міста Нововолинська у декоративному озелененні використано 63 види. Вони належать до 2 відділів, 21 родини, 40 родів.

Отже, зелена зона міста складається з сукупності міської і приміської рослинності: лісів, лісопаркових і паркових масивів, садів та скверів, бульварів і набережних, придорожніх смуг і санітарно-захисних насаджень, полів, лук, боліт та пустирів, відвалів.

Проблема оптимізації міського середовища в умовах зростаючої урбанізації безпосередньо пов'язана з розвитком комплексних зелених зон міст, які є оздоровчими екосистемами, та рекреаційними комплексами різних рангів, покликаними протидіяти негативним впливам міста з його високою концентрацією виробництва та специфікою шахтного господарювання.

Список використаних джерел

1. Гроздова Н.В. Деревья, кустарники и лианы / Н. В. Гроздова - М. : 1986. - 348 с.
2. Кохно М. А. Дендрофлора України. Дикорослі та культивовані дерева й кущі. Голонасінні. Довідник / Кохно М.А., Гордієнко В.І., Захаренко Г.С. та ін. / За ред. Кохна М.А., Кузнєцова С.І. Національний ботанічний сад ім. М.М. Гришка НАН України - К.: Вища шк. 2001. - 207 с.
3. Кучерявий В. А. Урбоекологія / В. А. Кучерявий. — М. : Світ. 1999. - 324 с.

1.35. ВИРОЩУВАННЯ ТА РОЗМНОЖЕННЯ КУЛЬТУРНИХ ПРЕДСТАВНИКІВ РОДУ NARCISSUS L.*

*Редька А. Л., студентка 3 курсу біологічного факультету
Іванців О.Я. к. пед.н, доцент кафедри ботаніки,
Східноєвропейський національний університет імені Лесі Українки, м.Луцьк*

---

* Автори Редька А. Л., Іванців О.Я.

Величезне різноманіття сортів та форм нарцисів є надзвичайно популярним, цікавим та надзвичайно привабливим. Всі вони належать до однієї групи – цибульні рослини, що є багаторічними травами і ефемероїдами. Перевага їх у тому, що вони можуть бути не лише ранньоквітучими, а й добре піддаються вигонці у різні періоди року, як у відкритому, так і закритому ґрунті. На сучасному етапі впровадження елементів фітодизайну та ландшафтного дизайну на присадибних ділянках у міському озелененні важливим є й економічність виду. Вони дають можливість отримувати безкоштовно і без особливих зусиль велику кількість посадкового матеріалу та можуть рости і утворювати квітконоси на будь-якому ґрунті за умови достатнього освітлення. Також сучасні досягнення біотехнології пропонують різні види фітогормонів, стимуляторів росту, добрив - все це не вивчене питання у життєвому циклі розвитку нарцисів та зокрема, утворення квітконосів. Не дивлячись на очевидні переваги та економічну вигідність представників роду *Narcissus* використання їх різноманітності у присадибному садівництві на основі сучасних досягнень науки є досить обмеженим.

Мета нашого дослідження полягає у вивченні умов вирощування та догляду, особливостей впливу різноманітних факторів на утворення квітконосів у декоративних представників роду *Narcissus*.

Матеріалами нашого дослідження слугували різноманітні сорти декоративних представників роду *Narcissus*, які ми вирощували на шкільній навчально-дослідній ділянці загальноосвітньої школи I-II ступеня Волинської області, а також на присадибній ділянці в межах м.Луцька, м.Нововолинська.

При проведенні дослідження враховувались природні умови Волинської області.

Під дослідними ділянками було зайнято 0,06 га, що становило 10% всієї навчально-дослідної ділянки.

З 12 класифікаційних груп ми розглянули 4 сорти нарцисів. Найкраще піддаються вигонці та підживці стимуляторами росту трубчасті нарциси та дрібнокорончасті, а також природні гібриди зокрема, нарцис Джонстона.

Для експерименту були обрані 4 групи рослин по 50 особин кожна, тобто 200 особин. Вибірка проводилася із 50 особин у кожній групі. Контрольні групи рослин (100 екз.) рослин доглядалися у звичайних природних умовах, експериментальні групи (100 екз.) піддавалися дії факторів:

1. ґрунтові фактори
2. освітлення
3. вплив стимуляторів росту, добрив.

Згідно літературних джерел найбільш придатними для економічно вигідного вирощування, зокрема, збільшення кількості квітконосів є трубчасті, дрібнокорончасті, махрові нарциси. В процесі проведення досліджень і ми й намагалися це перевірити в умовах Волинської області.

Так як, садові нарциси — це в основному штучно отримані гібриди. Їх класифікують на кілька груп відповідно до ареалу зростання та форми квіток. Головною розпізнавальною ознакою є форма основного віночка і

додаткового віночка(приквітка). Значна частина існуючих сортів має гібридне походження і тому відноситься до виду нарцис гібридний (*Narcissus hybridus hort.*) Всього нараховується 12 груп.

1. Трубчасті нарциси (Mount Hood, Beersbeda, White Triumbator, King Alfred, Golden Harwest, Dutch Master, Spring Glory, Queen of the Bicolors, Magnet)

2. Крупнокорончаті нарциси. (Ice Follis, Flower Record, Fortune, Velasgues, Rose Royale)

3. Дрібнокорончаті нарциси. (Birma, La Riante, Queen of Marcissi, Angel).

4. Махрові нарциси. (Sbowball і Cbeerfulness, Yellow Cbeerfulness; Texas, Mary Coplend; Twink)

5-8. Наступні чотири групи включають нарциси, що утворилися від нарцисів триандрусового, цикламеноподібного, жонкілієподібного і букетного (тацетта).

9. Поетичні нарциси(Actaea, Red Rim, Sarcbedon).

10. До цієї групи відносяться всі розповсюджені в культурі види і природні гібриди., нарцис Джонстона, незрівняний, запашний, тоненький.

11. Нарциси з розрізною коронкою (сплит-корона). (Rosy Cloud, Vaccarat, Molls Hobby, Cbanterelle).

12. Інші нарциси. До цієї групи відносяться всі нарциси, що не потрапили в жодну з попередніх груп.

Для нормального розвитку нарцисів необхідно, щоб за період вегетації випало не менш 350 мм опадів. Це забезпечується природними умовами Волинської області.

Нарциси – культура більш тіневитривала в порівнянні з тюльпанами, але на освітлених місцях кількість квітконосів є значно більшою і величина цибулин та кількість їх утворення є значно вище, ніж у тіні. Це підтверджується проведеними дослідженнями. Вирощування контрольної(в тіні) та експериментальної (в освітлених місцях) групи рослин за всі роки, коли проводились дослідження показало чітку тенденцію із утворення квітконосів та їх якості та вегетативної здатності цибулин.

Вплив різноманітних факторів на утворення квітконосів у нарцисів є різним, але можливості впровадити більш ефективні способи надання нарцисам максимальної декоративної здатності у садово-парковому мистецтві та присадибному квітникарстві спонукає до вивчення нових можливостей та технологій.

Список використаних джерел

1. Змієнко-Сенишин Галина Всеволодівна Пересаджені квіти України / [упоряд. та авт. передм. Микола Тимошик.] – К. : Монреаль : Наша культура і наука, 2001. – 196 с.

2. Лапчик В.Ф. Декоративные растения. // Лапчик В.Ф. – К. : Вища школа, 1981. – 49 с.

3. Мерло А.С. Советы цветоводам. // Мерло А.С. – Минск : Урожай, 1996 г. – 240 с.